

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**R. D. Magistri Petri Lombardi Novariensis Episcopi
Parisiensis. Sententiārvm Libri IV. quibus vniuersæ
Theologiæ summa continetur**

Petrus <Lombardus>

Mogvntiæ, 1632

Distinct. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38829

P E T R I L O M
B A R D I , E P I S C O P I
P A R I S I E N S I S S E N .
T E N T I A R V M L I -
B E R I I .
D E I N C A R N A T I O N E V E R B I , A L I I S Q U E
ad hoc spectantibus.
D I S T I N C T . I .

Devnione
naturarum
in Christo
ex parte per
sonae affu-
mentis.
Ga. at. 4. 8

Ioan. i. b

Philip. 2.

Psalm. 103.

V M venit igitur plenitudo temporis
(vt ait Apostolus) misit Deus filium
suū, factum de muliere, factum sub
lege, vt eos qui sub lege erant redime-
ret, vt in adoptionem filiorum Dei
reciperemur. Tempus autem plenitudinis dicitur
tempus gratiæ, quod ab aduentu saluatoris exor-
dium sumpsit. Hoc est tempus miserendi, & annus
benignitatis: in q̄ gratia & veritas per Iesum Chri-
stum facta est. Gratia, quia per charitatem imple-
tur quod in lege præcipiebatur. Veritas, quia per
Christi aduentum exhibetur atque perficitur hu-
manæ redemptiois sponsio facta ab antiquo. Fi-
lli ergo missio est ipsa incarnatio. Eo enim missus
est quod in forma hominis mundo visibilis appa-
ruit, de quo supra sufficienter dictum est.

Quare filius carnem assumpit, non pater vel spiritus
sanctus.

Diligenter vero annotandum est, quare filius,
non pater, vel spiritus sanctus est incarnatus. So-
lus namq; filius hominem assumpit. Quod vtiq;
congruo ordine, atque alto Dei sapientia fecit cō-
filio: vt Deus qui in sapientia sua mundum condi-
derat, secundū illud. Omnia in sapiētia fecisti do-
mine quæ in celis sunt, & quæ in terris. restauraret
in

In eadē Haec est mulier evangelica, quæ accendit lucernam, & drachmam decimā, quæ perdita fuerat, reperit, sapientia scil. patris: quæ testam humanae infirmitatis lumine suæ diuinitatis ascendit. p-
ditumq; hominē reparavit, nomine regis & ima-
gine insignitum. Ideo etiam fili⁹ missus est, & non
pater: q̄a congruētius mittri debeat qui est ab alio,
q̄ qui à nullo est: filius autē à patre est: pater vero
à nullo est. Vt n. ait Aug. in libr. de trin. Non n. ha-
bet de quo sit. Sicut ergo pater genuit, filius geni- Lib. 4. c. 20.
tus est: ita congrue pater misit, filius missus est. Ab p. s. t. mediū.
illo n. cōuenienter mittitur verbum Dei, cuius est in tom. 3.
verbū: Ab alio mittitur, de quo natum est. Mitti superius.
tur q̄ genitum est, Pater vero qui misit, à nullo est.
Ideoq; pater missus nō est: ne si mitteretur, ab alio
esse putaretur. Missus est ergo primo filius, qui à so-
lo patre est: Deinde etiam spiritus sanctus, qui est à
patre & filio. Sed filius solus in carne missus est, nō
spiritus sanctus; sicut nec pater. Quod ideo factū
est, vt qui erat in diuinitate Dei filius, in humani-
tate fieret hominis filius. Non pater vel spiritus S.
carnem induit, ne alius in diuinitate esset filius,
alius in humanitate: Et ne idem esset pater & filius
si Deus pater de homine nasceretur. Vnde Aug. in In princip.
Ecclesiasticis dogmatibus. Non pater carnem af- Ca. 1. in to. 6.
sumpsit, neque spiritus sanctus, sed filius tantum:
vt qui erat in diuinitate Dei filius, ipse fieret in ho-
mine hominis filius, ne filii nomen ad alterum trā-
faret, qui non esset eterna nativitate filius. Dei ergo
filius, hominis factus est filius, natus secundum
veritatem naturæ, ex homine hominis filius: vt
veritas geniti non adoptione, non appellatione,
sed in utraque nativitate filii nomen nascendo ha-
beret vt esset verus Deus, & verus homo unus fili-
us. Non ergo duos Christos, neque duos filios, sed
Deum & hominem unum filium: quem propterea
& unigenitum dicimus, manētem in duabus sub-

K k 5 stan-

stantiis, sicut ei naturæ veritas contulit, non confusis naturis neque immixtis sicut Thimotianivo-
luit, sed societate vnitis. Ecce habes quare filius
non pater, vel spiritus sanctus carnem assumserit.

Vtrum pater vel spiritus sanctus potuerit incarnari,
vel possit.

Sivero queritur, Vtrum pater vel spiritus S. in-
carnari potuerit, vel etiam modo possit. Sane re-
sponderi possit, & potuisse olim, & posse nunc car-
nem sumere & hominem fieri, tam patrem, quam
Spiritum sanctum. Sicut n. filius homo factus est,
ita pater vel spiritus sanctus potuit & potest.

An filius qui tantum carnem accepit, aliquid fecerit quod
non pater vel spiritus sanctus. D

*Aug. de Tri-
nit. l. 13. c. II.
in fine.*

Sed forte aliqui dicent, Cum indiuisa sint opera
Trinit. si filius carnē assumpsit, tunc pater & spiri-
tus S. qui si filius carnē assumsit, nec hoc fecit pa-
ter, vel spiritus S. non omne quod facit filius, facit
& pater, & spiritus sanctus. At omnia simul pater
& filius, & amborum spiritus pariter & concordi-
ter operantur. Ad quod dicimus, quia nihil ope-
ratur filius sine patre & spiritu sancto, sed una est
horum trium operatio indiuisa & indissimilis: &
tamen filius, nō pater vel Sp. S. carnem assumsit. I-
psam tamen carnis assumptionem Trinitas opera-
ta est, sicut Aug. dicit in li. ad Petrum. Reconciliati-

*Aug. e. 2. in sumus per solum filium secundum carnem, sed
fine, in tom. non soli filio secundum Deitatem. Trinitas enim
3.*

nos sibi reconciliauit, per hoc quod solum verbū
carnem ipsa Trinitas fecit. Trinitas ergo carnis as-
sumptionem fecit, sed verbo, non patri vel spiritui
S. Si enim pater sibi, & filius sibi, vel pater filio, &
filius patri carnis assumptionem operatus esset, iā
non eadem esset operatio utriusq;, sed diuisa. Sed
sicut inseparabilis & indiuisa est vnitas substan-
tiæ trium, vt ait Aug. in lib. de Trinit. ita & opera-
tio, nō tamē eandem Trinitatem natā de virgine,

*i. de Trin. c.
¶. lix princ.*

cru-

crucifixam & sepultam catholici tractatores docuerunt: sed tantummodo filium. nec eandem trinitatem in specie columbae descendisse super Iesum, sed tantum Sp. S. nec dixisse eandem de celo. Tu es filius meus: sed tantum patris vocem fuisse *Marc. 1.6*
ad filium factam, quanvis pater & filius, & spiritus sanctus sicut inseparabiles sunt, ita & inseparabiliter operentur. Hęc & mea fides est, quoniam quidem hęc est catholica fides. Licet ergo solus filius carnem assumpserit, ipsam tamen incarnationem cum patre & spiritu sancto operatus est.

QVARE TOTAM HVMANAM NATVRAM accepit, Et Quid nomine humanitatis vel humanae naturae intelligendum sit.

DISTINCT. II. A

ET quia in homine tota humana natura vitio corrupta erat, totam assumpfit, id est, animam & carnem, ut totam curaret & sanctificaret. Quod autem humanae naturae siue humanitatis vocabu *Hier. ad Da.*
lo anima & caro intelligi debeant, aperte docet papā in ex-
Hieronymus in expositione catholicę fidei, dicēs, planatione
Sic confitemur in Christo vnam filii esse personā, *Symboli 8o.*
vt dicamus duas perfectas & integras esse substā- *170. 4.*
tias i. deitatis & humanitatis, quæ ex anima con-
tinetur & corpore. Ecce aperte ostendit humanita-
tis nomine animam & corpus intelligi: quę duo as-
sumpsisse Dei filius intelligitur, vbi hominem siue
humanitatē vel humanam naturam accepisse legi-
tur. Errant ergo qui nomine humanitatis nō sub-
stantiam, sed proprietatem quādam à qua homo
nominatur, significari contēdunt, vbi cūq; huma- *Lib 3. de Or-*
nitas Christi memoratur. Ait n. Ioannes Damasc. *Ibid. fide, c.*
Sciendum quidem est, quod deitatis & humani- *4. ad princ.*
tatis nomen substantiarum, scilicet, naturarum:
est representatiuum. Natura enim nō sic accipitur
in Chri-